

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Raciążek na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 713) w związku z art. 4¹ ust. 1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277)¹, art. 10 ust. 1 - 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 322).

uchwała się, co następuje

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok zwany w dalszym ciągu „Programem”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Środki finansowe na realizację „Programu” powinny być zapewnione w budżecie gminy w niezbędnym zakresie, z opłaty uzyskanej za udzielone zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- § 3. Ustala się dietę w kwocie 130,00 zł (słownie: sto trzydzieści złotych 00/100) miesięcznie dla przewodniczącego komisji oraz 55,00 zł (słownie: pięćdziesiąt pięć złotych 00/100) dla pozostałych członków komisji za każde posiedzenie.
- § 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Mariusz Zakrzewski

¹ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 2277.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2020 rok

Wprowadzenie:

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej .

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Należy zwrócić uwagę, że uzależnienie nie dotyczy tylko alkoholu, narkotyków, ale również innych nieracjonalnych zachowań tj. np. uprawianie gier hazardowych, zbieractwo. Bardzo często stanowi to ucieczkę od problemów dnia codziennego.

Uzależnienia mogą być pojedyncze lub złożone, mogą się krzyżować, zmieniać. Powodują one choroby wyniszczające psychikę, a w dalszej kolejności niszczą życie rodzinne, zawodowe, towarzyskie. W osobie uzależnionej następują zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań. Dlatego tak ważne jest uczestnictwo w programach opracowanych w celu „walki” z nałogiem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2020 rok ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy Raciążek, bazować w realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze organizacji i podmiotów, które w okresie danego roku są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich będzie kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców.

I. Diagnoza problemu uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Raciążek

Dla właściwego ukierunkowania podejmowanych działań na 2020 rok konieczne było opracowanie mapy problemów w gminie, która to w porównaniu do 2019 roku przedstawia się następująco:

Według stanu na koniec IV kwartału 2019 r. Gminę Raciążek zamieszkiwało 3076 (3104 - 2018 r.) osób zameldowanych na stałe oraz 62 (58 - 2018 r.) osób zameldowanych czasowo. Do Szkoły Podstawowej na koniec roku kalendarzowego uczęszczało w 2019 roku 233 (255 - 2018 r.) uczniów.

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Raciążek uchwalony przez Radę Gminy dnia 07.08. 2018 r. i zmieniony dnia 19 09. 2018 r. wynosi - 21 punktów, z czego:

- limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 13,
- limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 8.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie (stan na 31.12.2019 r.)

- przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży - 8 (8 - 2018 r.),
- przeznaczonymi do spożycia w miejscu sprzedaży - 2 (3 - 2018 r.).

Z czego na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypadało 314 (2018 r. – 287) mieszkańców gminy.

W ramach swoich obowiązków Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciążku do 31.12.2019 r. wydała 12 (14 - 2018 r.) opinii w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych poza miejscem i w miejscu sprzedaży

oraz 8 (6 - 2018) opinii w sprawie wydania jednorazowego zezwolenia na sprzedaż piwa w miejscu sprzedaży.

Od stycznia do grudnia 2019 roku z działalności punktu doradztwa prawnego skorzystało 51 interesantów (50 – 2018 r.). W 2019 roku z pomocy psychologicznej skorzystały 42 osoby (48 – 2018 r.), w tym 29 (31 – 2018 r.) dzieci. Z porad i wsparcia punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystało od stycznia do końca kwietnia oraz od sierpnia do grudnia 39 osób uzależnionych i współuzależnionych (49 – cały 2018 r.), z którymi przeprowadzono ponad 136 rozmów (167 – cały 2018 r.).

W roku 2018, gdzie wyniki otrzymano w 2019 r. na terenie Szkoły Podstawowej w Raciążku na zlecenie gminy prowadzona była przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania diagnoza społeczna uczniów. W lipcu firma PROGRES - Instytut Rozwoju i Edukacji w Rzeszowie na zlecenie gminy przeprowadziła kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, wraz z analizą postaw sprzedawców względem takich zagadnień jak:

- sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
- spożywanie alkoholu w miejscu sprzedaży lub jego obrębie, awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

Analiza otrzymanych wyników z przeprowadzonych zadań została ujęta w poniżej przedstawionych założeniach programu.

II. Ogólne założenia programu

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii opiera się na podstawach prawnych, takich jak:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2019 poz.2277).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 322).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 218).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2019 poz. 1507 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2020 poz.713).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245).

7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 -2020 (Dz. U. 2016 poz. 1492).

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raciążek na 2020 rok jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Raciążek.

Warunkiem osiągnięcia wyżej wymienionego celu jest:

1. kontynuowanie dostępności terapii osób uzależnionych i współuzależnionych,
2. zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych, promujących zdrowy styl życia,
3. rozwój systemu wsparcia osób i rodzin borykających się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie - Zespół Interdyscyplinarny, "Niebieska Karta",
4. wspieranie rozwoju alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież jako elementu profilaktyki uzależnień,
5. zmniejszenie istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
6. propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.

III. Podstawowe zadania programu

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji uzależniających:

Cel działań:

- Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych:
  1. zachęcanie osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji uzależniających do podjęcia leczenia,
  2. prowadzenie punktu informacyjno - konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin,
  3. zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszury, ulotki) na temat choroby alkoholowej i uzależnienia od innych substancji oraz możliwości ich leczenia,

4. współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych oraz pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy wsparcia, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, policja, GOPS i inne).

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

Cel działań:

- Zmniejszenie ilości i skali zaburzeń życia rodzinnego zwłaszcza przemocy i zaniedbań na skutek alkoholizmu i innych uzależnień:
1. prowadzenie rozmów i nakłanianie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione,
  2. kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
  3. kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,
  4. pomoc ofiarom przemocy (w szczególności domowej) oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami i osobami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną i materialną (GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, psycholog, prawnik, policja, szkoła, pedagog, kurator, sąd),
  5. finansowanie szkoleń w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, skierowane do różnych grup zawodowych: np. nauczycieli, pracowników socjalnych, członków GKRPA, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania innym uzależnieniom:

Cele działań:

- Zwrócenie uwagi na nowe formy uzależnień.
  - Edukacja publiczna:
1. wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, a skierowanych do grup rówieśniczych,

2. realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych w placówkach oświatowych gminy,
3. organizowanie i współudział w organizowaniu konkursów w zakresie profilaktyki uzależnień,
4. dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
5. organizowanie i współorganizowanie spotkań, spektakli, programów artystycznych i edukacyjnych, prowadzonych przez osoby z odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi, skierowanych głównie do dzieci i młodzieży szkolnej - poświęconych problematyce przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom oraz przemocy,
6. wspieranie inicjatyw i imprez edukacyjno - kulturalno - sportowych propagujących zdrowe spędzanie czasu wolnego,
7. szkolenie własnej kadry realizującej programy profilaktyczne,
8. wspieranie działalności istniejącej grupy samopomocowej osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień,
9. prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz profilaktyki,
10. upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień,
11. edukacja rodziców w dziedzinie profilaktyki uzależnień - spotkania z fachowcami, ulotki.

4. Wspomaganie działalności stowarzyszeń, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień:

Cel działań :

- Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień:
  1. współpraca z organizacjami i instytucjami realizującymi akcje kolonijne i wypoczynkowe dla dzieci z rodzin patologicznych,

2. współpraca w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami zajmującymi się profilaktyką uzależnień,
3. wspieranie inicjatyw prowadzonych przez grupę samopomocową osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień,
4. wspieranie inicjatyw pracy wolontariuszy na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w gminie,
5. współdziałanie z instytucją kościelną w zakresie wychowania w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom,
6. wspomaganie realizacji programu prowadzonego przez organizacje pozarządowe, instytucje, świetlice socjoterapeutyczne i opiekuńcze w ramach gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Cel działań :

- Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych i ograniczeń sprzedaży osobom małoletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw:
  1. prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
  2. w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego,
  3. szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.

IV. Ograniczenie dostępności środków psychoaktywnych w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy:
  - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
2. Ograniczanie dostępności alkoholu poprzez:

- przestrzeganie ustalonej uchwałami Rady Gminy Raciążek liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
  - zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
  - pisemnego wyrażenia opinii w sprawie, wydawania przez UG zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych poza miejscem i w miejscu sprzedaży oraz opinii w sprawie wydania jednorazowego zezwolenia na sprzedaż piwa w miejscu sprzedaży.
3. Cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku zakłócania porządku.

V. Wskaźniki realizacji zadań

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

- ilość realizowanych programów profilaktycznych i osób nimi objętych,
- liczba osób korzystających ze zorganizowanej pomocy specjalistycznej,
- ilość zorganizowanych szkoleń, warsztatów i liczba ich uczestników,
- liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi,
- liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu problemu przemocy w rodzinie,
- liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki tych kontroli,
- ewaluacja realizowanych zadań/programów.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Komisją”

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w formie diety.

VII. Zasady finansowania programu

1. Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu i poza miejscem sprzedaży, wnoszonych przez prowadzących tę działalność przedsiębiorców oraz dodatkowo w

miarę potrzeb, ze środków własnych gminy. Środki finansowe planowane w budżecie gminy na 2020 rok na realizację wydatków związanych z ochroną zdrowia to kwota 29.720 złotych.

2. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów Programu.

VIII. Realizacja programu

1. Zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Raciążek realizowane będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążku przy współpracy z innymi podmiotami, w tym:
  - jednostkami organizacyjnymi Gminy Raciążek, będącymi dysponentami środków finansowych na realizację powierzonych zadań,
  - placówkami służby zdrowia,
  - podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych,
  - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - organizacjami pozarządowymi,
  - organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi.

IX. Harmonogram realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Raciążek w 2020 roku

Środki finansowe na ochronę zdrowia, planowane w budżecie gminy na 2020 rok – 29.720 zł w tym: zwalczanie narkomanii – 7.458 zł, przeciwdziałanie alkoholizmowi – 22.262 zł

ZADANIA:

Treść zadania i realizator	Adresat zadania	Termin realizacji	Wysokość środków
1. Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin (GKRPA, GOPS)	osoby uzależnione i współuzależnione	w/g wcześniej ustalonego harmonogramu	4.800,-
2. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych i innych (GKRPA, GOPS)	dzieci, młodzież, rodzice, nauczyciele, zainteresowani tematem uzależnień	cały rok	2.000,-
3. Pomoc psychologiczna (GKRPA, UG, GOPS)	osoby potrzebujące pomocy psychologicznej z terenu gminy	w/g wcześniej ustalonego harmonogramu	4.320,-
4. Pomoc prawna (GKRPA, UG, GOPS)	osoby potrzebujące pomocy prawnej z terenu gminy	w/g wcześniej ustalonego harmonogramu	4.320,-
5. Finansowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych w różnych formach (teatr, film, prelekcja itp.). Lokalne programy profilaktyczne i terapeutyczne (GKRPA, GOPS)	dzieci i młodzież, nauczyciele, rodzice	cały rok	4.000,-
6. Wypoczynek letni i zimowy z programem profilaktyczno – terapeutycznym. Różne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież z rodzin uzależnionych (GKRPA, GOPS, GOK, GBP, UG)	dzieci i młodzież z rodzin z problemem uzależnień	styczeń, lipiec, sierpień	2.500,-

7. Finansowanie lub dofinansowanie oraz organizowanie działań i imprez rekreacyjnych, rozrywkowych, kulturalnych i sportowych skierowanych do środowisk zagrożonych uzależnieniami (GKRPA, GOK, GBP, SP, Przedszkole Publiczne, UG, GOPS)	dzieci i młodzież, dorośli	cały rok	1.000,-
8. Szkolenia dla osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem przemocy, wydawaniem zezwoleń, (GKRPA, UG, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny)	członkowie GKRPA, ZI, pedagog, pracownik UG, GOPS, i in.	cały rok	1.160,-
9. Pozostała działalność zgodna z założeniami profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom np. diagnoza problemów społecznych, diety, delegacje, zakup sprzętu do realizacji wyznaczonych zadań, mat. biurowych itp. (GKRPA, GOPS, GOK, GBP, SP, OSP, Przedszkole Publiczne, UG)	dzieci, młodzież, uczestnicy zajęć, dorośli, członkowie komisji, zespołu	cały rok	5.620,-
RAZEM			29.720,00,-

Sporządziła przewodnicząca GKRPA
Halina Kołtuńska

